

Sundhedspolitik

FOR ALBERTSLUND KOMMUNE

ET SUNDT LIV FOR ALLE

Albertslund Kommune

Indhold

Forord	3
Albertslund Kommunes Sundhedspolitik	4
Grundlaget	5
Sundhedspolitikken	6
Livsstilsfaktorer	8
Initiativer	10
Udmøntning	15

Udgivet af Albertslund Kommune januar 2007

Tryk: Kerteminde Tryk A/S
 Design: wanek-myrner.dk
 Oplag: 14.000

Forord

Folkesundheden er et stadig større tema i den offentlige debat. Sundhedsvæsenets rolle er politisk højt prioriteret, brugerne af de offentlige sundhedstilbud kræver stadig bedre service, og i medierne er udbudet af tv-programmer, artikler og tips om sundhed og sygdom eksploderet. Sundhed er en vigtig forudsætning for at kunne leve det liv, man gerne vil leve - med de mange muligheder, som sundhed og et godt helbred giver.

I Albertslund Kommune vil vi med Sundhedspolitikken sætte fokus på sundhed som et selvstændigt politikområde. Sundhedspolitikken er næste skridt i arbejdet med borgernes sundhed, som blev sat i gang med udarbejdelsen af en Sundhedsprofil for kommunen i 1997 og nedsættelsen af Sundhedsrådet i 1999.

Politikken skal inspirere til og skabe rammer for, at borgere, politikere og ansatte

i kommunen tager del i og ansvar for de sundhedsrelaterede aktiviteter, vi allerede udfører – i forhold til miljø, økologi, trafik, børn og kultur. Samtidig skal den være motor for nye initiativer, der kan gavne sundheden og forebygge eller afhjælpe følgerne af sygdom.

Albertslund Kommune ønsker at tage endnu større medansvar for at skabe rammerne om ikke bare "Det gode liv", men også "Det sunde liv", som så mange gerne vil leve, ved at lade sundhed være gennemgående i vores indsatser. Også fordi kommunen får ansvar for stadig flere opgaver med relation til sundhed i de kommende år som følge af den kommunale strukturreform.

Kommunen kan ikke løse alle sundhedsproblemer. Men vi vil bestræbe os på, at det, vi gør, har en betydning og effekt både i forhold til alle borgere og til særlige målgrupper. Det er især i forhold til børn,

særligt udsatte og ældre, at det kommunale sundhedsarbejde har et stort potentiale, som vi skal blive endnu bedre til at udnytte og målrette. Vi vil i de kommende år afsætte tid og ressourcer på at udvikle kompetencer, metoder og værktøjer til at vurdere, hvor der skal sættes ind, hvad der skal gøres, og hvordan effekten af vores indsats kan måles. Samtidig ønsker vi at gøre brug af vores store netværk uden for den kommunale forvaltning, så Sundhedspolitikken kan få bred lokal forankring hos borgere, virksomheder og foreninger.

Finn Aaberg
 Borgmester

Albertslund Kommunes Sundhedspolitik

Vision

Albertslund Kommunes vision er, at alle borgere og ansatte kan leve et sundt liv fysisk, psykisk og socialt

Mål

For at virkeliggøre visionen har kommunen opsat følgende tre mål:

- Albertslund Kommune vil have fokus på sundhedsfremme og forebyggelse
- Albertslund Kommune vil foretage målrettede og veldokumenterede forebyggende indsatser
- Albertslund Kommune vil bekæmpe ulighed blandt borgere i forhold til sundhed

Middel

For at kunne levere kommunalt sundhedsarbejde af høj kvalitet vil sundhedspolitikken medføre:

- At relevante politiske sager sundhedsvurderes
- At alle kommunens ansatte forventes at tænke sundhed ind i deres daglige arbejde
- At kommunen gennem borgerrettede initiativer sætter fokus på særlige sundhedsproblemer
- At kommunen skaber sunde rammer for sine ansatte

Grundlaget

Albertslund Kommune har i mange år arbejdet med sundhed på flere politikområder ud over kommunens kernesundhedsydelser over for ældre – i forhold til børn, kultur, natur, miljø og økologi. Men med sundhedspolitikken bliver de mange indsatser samlet under én vision samt fælles mål og midler. Grundlaget for det videre arbejde er godt, fordi kommunen har tradition for at nå ambitiøse mål og gennem vores fokusområder skabe synlige resultater. Sundhedspolitikken skal støtte op om de ting, vi er gode til, og samtidig bringe nye målsætninger og initiativer med sig. Det skal den, når det gælder:

Børn

Albertslund prioriterer børneområdet højt. Vi har ikke bare gode skoler og institutioner; de er også sunde og miljørigtige, fordi vi prioriterer økologisk kost, godt indeklima og gode, grønne udendørsfaciliteter højt.

Sundhedspolitikken skal sætte yderligere fokus på, at gode sundhedsvaner, f.eks. omkring motion og idræt, skabes tidligt, og sikre, at også de sårbare børn og unge støttes bedst muligt i at skabe sig et sundt liv.

Kultur

Albertslund Kommune har et bredt og varieret udbud af kulturelle tilbud. Musikskole, Billedskole, Musikteatret, Forbrændingen, flere biblioteker og gode idrætsfaciliteter.

Sundhedspolitikken skal sikre, at de mange tilbud, udover at de er med til at skabe en spændende og meningsfuld hverdag for borgerne, også bliver udgangspunkt for sundhedsfremmende og forebyggende initiativer.

Natur

Albertslund har betydelige naturmæssige kvaliteter. Vestskovene, Kongsholmparken og St. Vejleådalene mv. giver mulighed for mange sunde aktiviteter, frisk luft og ro i sindet, mens kommunens stisystemer og grønne arealer bringer luft og variation i byrummet.

Sundhedspolitikken skal tydeliggøre, hvordan naturen kan bruges til sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter – gå-, cykel- og løbeture.

Miljø

I Albertslund har vi besluttet, at samtlige forvaltninger og institutioner skal miljøcertificeres. På alle områder skal der være et tydeligt fokus på miljø og bæredygtig udvikling, så miljøhensyn bliver synlige over for alle i kommunen. Sundhedspolitikken skal synliggøre sammenhængen mellem miljørigtige valg og sundhed. Når vi cykler til arbejde udledes ikke udstødning og drivgasser, og vi får rørt os. Når vi bruger miljørigtige rengøringsmidler, mindsker vi ikke blot udvaskningen af kemikalier, vi mindsker også risikoen for eksem og indåndingen af skadelige dampe osv.

Økologi

I Albertslund prioriterer vi økologi højt. I daginstitutionerne, i kantinerne og på rådhuset serveres økologisk mad. Og Albertslund giver plads til små og store byøkologiske initiativer, fra kompostbeholdere til nybyggeri.

Vores fokus på økologi skal i Sundhedspolitikken bruges til at sætte fokus på kostsammensætning, udendørsaktiviteter og indeklima.

Sundhedspolitikken

Sundhedspolitikken er paraply for alle aktiviteter med relation til sundhed. Det gælder initiativer under Børn og ungepolitikken, Miljøpolitikken, den kommende Idrætspolitik samt alle de andre steder, hvor sundhed er et tema.

Sundhedspolitikken bygger på WHO's brede definition af sundhed.

”Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og er ikke blot fravær af sygdom og svækkelse.”
Underskrevet af FN's medlemsstater 22. juli 1946.

Det bringer mange faktorer i spil, når vi taler sundhed. Men det væsentligste er, at den enkelte føler sig sund, ikke er syg og er tilfreds med sit liv. For at bidrage til dette, vil Albertslund Kommune sætte nyt fokus på:

Sundhedsfremme (Den brede indsats)
– der handler om at give mulighed for, at flest mulige føler sig sunde og vælger sunde løsninger.

Forebyggelse (Den snævre indsats)
– der handler om helt at undgå sygdom eller at mindske gener ved eventuelle kroniske eller midlertidige sygdomme.

Hvor sundhedsfremme handler om generelle sunde initiativer, der skal stimulere lysten til motion, at spise sundt og at mindske eller stoppe rygning, handler de forebyggende initiativer om velbeskrevne og dokumenterede initiativer mod de områder, hvor der i kommunen er særlige problemer. Overskriften for kommunens fremtidige brede og snævre sundhedsindsatser bliver i første omgang livsstil – rygning, motion, kost og misbrug – vel vidende at sundhedsbegrebets psykiske og sociale dimension, f.eks. i form af stress, mobning, depression og ensomhed/social isolation, nogle steder i den kommunale drift vil have høj prioritet.

Livsstil får dog højeste prioritet nu, fordi:

- Albertslund Kommunes sundhedsprofil viser, at vi har særlige problemer i forhold til livsstil.
- Livsstilsproblemer kan løses med store sundhedsmæssige gevinster til følge.

Arbejdet tager sit udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger:

- Rygning bør undgås.
- Der bør spises sundt, varieret og ikke for fedt.
- Voksne bør være fysisk aktive ½ time og børn 1 time dagligt.
- Børn bør ikke drikke alkohol, og voksne mænd bør højst drikke 21 og kvinder højst 14 genstande om ugen. Samtidig bør ingen drikke mere end fem genstande på en dag.

”Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og er ikke blot fravær af sygdom og svækkelse.”

Underskrevet af FN's medlemsstater 22. juli 1946.

Livsstilsfaktorer

Faktorerne rygning, kost, motion, og misbrug har stor betydning for helbred og sundhed. Den eksisterende viden om sammenhængen mellem livsstil og sygdom øges hele tiden. Denne viden er grundlaget for vores sundhedsfremmende og forebyggende indsats. Vi ved godt, at ikke alle sygdomme kan forebygges ved livsstilsændringer, men en målrettet indsats mod rygning, dårlig kost, for lidt motion og misbrug af alkohol og stoffer kan reducere tidlige dødsfald og tab af livskvalitet.

Albertslunds sundhedsprofil giver anledning til at sætte ind på livsstils-

området. Alle kommunens forvaltninger arbejder med at skabe både velfungerende og sunde rammer for borgernes dagligdag. Men ved siden af rammerne - gode boliger, velfungerende daginstitutioner og skoler, ren og levende natur, et mangfoldigt kulturelt liv og gode idrætsfaciliteter – vil kommunen fremover gennem Sundhedspolitikken etablere en række brede og snævre initiativer, der sætter fokus på livsstil.

I det følgende præsenteres nogle facts om rygning, kost, motion samt misbrug og en præsentation af relaterede problemer i Albertslund.

Rygning

- Rygning giver en øget risiko for sygdom
- Rygning koster på landsplan 12.000 -13.000 mennesker livet hvert år
- Rygere lever gennemsnitlig 7-9 år kortere end ikke-rygere

Albertslund

- Der var 37 % rygere i kommunen ved seneste opgørelse
- Vi har Københavns Amts højeste andel gravide rygere
- Vi har amtets højeste hyppighed af KOL (rygerlunger)
- Vi har 12 % rygere i 9. klasse
- Kommunen får ca. 12 nye tilfælde af lungekræft hvert år

Kost

- Kost er en væsentlig faktor for sundhed og sygdom
- Overvægt og de helbreds- og selvværdsproblemer, som følger med, er den tydeligste sammenhæng mellem kost og sundhed
- Sundt sammensat kost giver øget energi og øget vitalitet
- Sundhedsstyrelsen vurderer, at 40 % af den voksne befolkning i Danmark er overvægtige, heraf 13-15 % svært overvægtige

Albertslund

- 17 % af eleverne i 1. klasse og 23 % af eleverne i 9. klasse er overvægtige eller på vej til at blive det
- Albertslund Kommune har amtets næsthøjeste andel mave-tarmkræfttilfælde i forhold til indbyggertallet
- Albertslund har flere tilfælde af diabetes end landsgennemsnittet

Motion

- Motion er en vigtig faktor i forhold til at undgå overvægt
- Motion forebygger lidelser som f.eks muskel- og skeletlidelser, aldersdiabetes og hjerte-kar-sygdomme

Albertslund

- 14 % af Albertslunds borgere har rygsmerter
- 21 % af 9. klasse-eleverne klager over rygsmerter
- 32 % af børnene i 1. klasse og 42 % af børnene i 9. klasse dyrker ikke organiseret idræt
- 50 % af Albertslunds borgere klager over smerter i bevægeapparatet generelt
- Albertslund har betydeligt flere tilfælde af karsygdomme i hjerne og hjerte end landsgennemsnittet

Misbrug

- Overforbrug af alkohol giver øget risiko for infektioner, diarré, for højt blodtryk og dårligt immunforsvar
- Misbrug af alkohol eller narkotiske stoffer kan have alvorlige konsekvenser i forhold til børn, familie, venner og arbejde
- Påvirkede unge er mere tilbøjelige til vold, til usikker sex og til generelt at lade sig presse til f.eks. hærværk, spirituskørsel og anden kriminalitet

Albertslund

- Albertslund har tre alkoholbetingede dødsfald om året
- 16 % af adspurgte mænd og 10 % af adspurgte kvinder drak mere end Sundhedsstyrelsens anbefalinger ved seneste borgerundersøgelse
- 6 albertslundere på 18-24 år modtog i 2002 behandling for stofmisbrug
- Sundhedsstyrelsen vurderer, at 24 % af de unge mænd på 16-20 år og 14 % af kvinderne på 16-20 år drikker mere end Sundhedsstyrelsens genstandsgrænse

Initiativer

Den konkrete udmøntning af initiativer, der sætter fokus på livsstil, deler sig i tre kategorier, som alle indeholder initiativer rettet mod en eller flere af livsstilsfaktorerne rygning, kost, motion og misbrug. Derudover bliver der også udarbejdet en særlig sundhedsstrategi i forhold til kommunens ansatte.

Det brede
– er initiativer rettet mod alle kommunens borgere.

Børn og unge
– er et særligt vigtigt område, da gode sundhedsvaner grundlægges tidligt. Derfor er børn og unge en særlig målgruppe i Sundhedspolitikken.

Andre særlige målgrupper
– Sundhedspolitikken retter sig også mod målgrupper med særlige problemer, f.eks. ældre, socialt udsatte og personer med kroniske lidelser.

Kommunens ansatte
– skal opleve en arbejdsplads, der tilbyder sunde rammer for dagligdagen og støtter op om et sundt liv.

Det brede

For at sikre sunde rammer for Albertslunds borgere ønsker kommunen at gennemføre en række brede sundhedsinitiativer. Initiativerne skal politisk godkendes enkeltvis og kan f.eks. være:

- Rygeforbud i alle kommunale bygninger og køretøjer
- Rygestopkurser for borgere og særlige målgrupper
- Formulere en cykelpolitik, der skal motivere borgerne til at bruge cyklen på arbejde og i fritiden
- Formulere en idrætspolitik, der skal udstikke visioner for kommunens idrætsliv
- Udarbejde koncept for sundhedskonsekvensvurderinger af politiske sager
- Gennem grundsætningen Bykvalitet skabe bedre mulighed for den spontane idræt
- Samarbejde med idrætsforeninger om udvikling af sunde tilbud
- Samarbejde med detailhandlen om sunde/grønne tilbud

Børn og unge

Overvægt er i dag en væsentlig årsag til forringet trivsel hos mange børn og unge. På baggrund af kommunelægens undersøgelser af børns sundhed i Albertslund Kommune viser der sig et behov for konkrete børnesundhedsinitiativer. Disse initiativer kunne f.eks. være:

- Bred information til forældre om børns sundhed og bevægelse samt generel stimulation/opdragelse af børn. Målgruppen er alle børn, men der skal sættes særligt fokus på børn med særlige behov
- Alle børn har adgang til rent og koldt drikkevand i kommunens institutioner og skoler
- Der etableres mulighed for at købe et måltid sund mad hver dag på skolerne
- I et samarbejde mellem Børne- og Undervisningsforvaltningen og skoler og institutioner udarbejdes mål og handlingsplan for kost- og motionsområdet

- Der skabes rammer for aktiv leg og bevægelse i skolen. Herunder undersøges muligheden for et forsøg med, at der i frikvarterer – af voksne – organiseres leg for børnene for at sikre, at alle rører sig

- Der skabes rammer for aktiv leg og bevægelse i SFO'er og institutioner
- Der arbejdes målrettet på at udvikle samarbejdsformer f.eks. med de frivillige idrætsorganisationer for at sikre, at alle får tilbud om og reel mulighed for at deltage i en idrætsaktivitet

Der vil fremover blive foretaget årlige undersøgelser af hhv. småbørns og skolebørnenes sundhedstilstand i Albertslund Kommune. Formålet med at følge udviklingen i børnesundheden er at identificere, hvilke børnesundhedsinitiativer der har den bedste effekt, samt hvordan vi forebygger usunde og overvægtige børn.

Andre særlige målgrupper

Initiativer

Albertslunds sundhedsprofil peger udover problemerne på børn og unge-området også på en række andre områder, der giver anledning til handling. Derfor er der i Sundhedspolitikken en række forslag om sundhedsinitiativer rettet mod særlige målgrupper:

- Udvikling af et Motion på recept-tilbud til borgere med særlig risiko for at udvikle livsstilssygdomme
- Tilbud om rehabilitering f.eks. af velfungerende KOL-patienter (patienter med rygerlunger) i samarbejde med praktiserende læger
- Diabetesprojekt, der skal klæde hjemmeplejen på til hurtigt at identificere og vejlede om diabetes 2.

- Genoptræning i varmtvandsbassin til ældre i genoptræningsforløb i kommunen
- Rygestopkurser til særlige målgrupper, f.eks. gravide rygere og unge
- Kost- og måltidsvejledning til udsatte familier
- Udarbejdelse af en sundhedsprofil for kommunens etniske minoriteter
- Udarbejdelse af en misbrugspolitik

Kommunen vil følge de enkelte initiativer op med evalueringer og fornyede analyser af behovet for sundhedsindsatser.

Kommunens ansatte

Albertslund Kommune skal ikke blot arbejde for, at borgerne kan leve et sundt liv. Albertslund Kommune skal også være et sundt sted at arbejde. Sundhedspolitikken skal derfor, i samspil med kommunens personalepolitik, danne afsæt for, at Albertslund Kommune støtter op om det sunde liv for sine medarbejdere. Udgangspunktet er ligesom for den borgerrettede politik WHO's brede sundhedsdefinition:

”Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og er ikke blot fravær af sygdom og svækkelse.” Underskrevet af FN's medlemsstater 22. juli 1946.

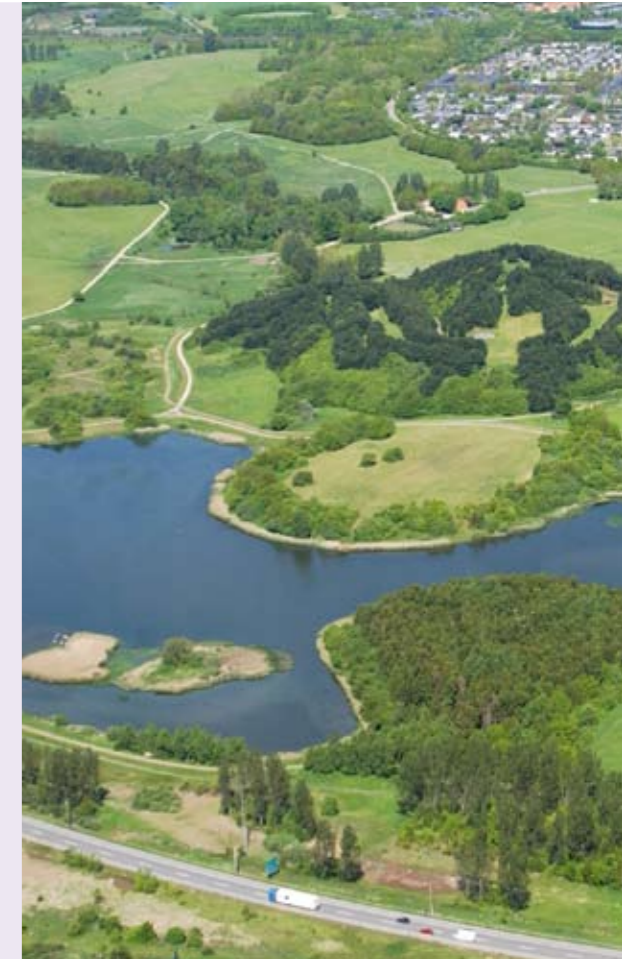
Hvor den borgerrettede politik fokuserer på livsstil, vil den medarbejderrettede derudover inddrage psykiske og sociale faktorer uden at livsstilen glemmes. Desuden vil arbejdspladsvurderinger (APV'er) og det seneste forlig med Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), hvor stress bliver et særligt indsatsområde, indgå som et naturligt grundlag for det medarbejderrettede sundhedsarbejde.

Medarbejderne skal f.eks. mærke sundhedspolitikken gennem en sundhedsstrategi, der i forhold til livsstil indeholder følgende elementer:

- Konsekvent rygepolitik med tilbud om afvæning til rygende medarbejdere
- Motionstilbud og motionsarrangementer
- Fortsat fokus på ernæringsrigtig, økologisk mad i de kommunale kantiner
- Aktiv og handlingsorienteret alkoholpolitik

Endvidere skal der i sundhedsstrategien udvikles et koncept for den ”sundhedsfremmende virksomhed”, der skal understøtte medarbejdernes trivsel, arbejdsevne og funktioner. Konceptet skal indeholde følgende målsætninger:

- Styrkelse af medarbejderen – fremme sundhed og ressourcer hos den enkelte
- Styrkelse af arbejdsmiljøet – fysisk såvel som psykisk
- Styrkelse af sundhedsfremme på arbejdspladsen – ved et bevidst fokus i organisation og ledelse

“Nu skal arbejdet begynde”

Albertslund Kommunes Sundhedspolitik

Udmøntning

I det foregående er beskrevet en række sundhedsinitiativer, der skal tegne Sundhedspolitikken i de kommende år.

Nogle af de beskrevne initiativer er langt fremme i planlægningsfasen, mens andre tager længere tid at planlægge. Under alle omstændigheder vil kommunen med de nye initiativer udføre et sundhedsarbejde, der virker.

I januar 2007 overtog kommunen nye sundhedsopgaver i forbindelse med strukturreformen. Sundhedspolitikken skal også ses som en forberedelse til overtagelse af disse nye opgaver. Kommunen skal varetage flere opgaver på genoptræningsområdet, være ansvarlig for al borgerrettet sundhedsfremme og forebyggelse, overtage ansvaret for misbrugsområdet samt finansiere en del af sundhedsudgifterne. Med Sundhedspolitikken igangsættes et arbejde med at udvikle, evaluere og drive sundhedstilbud, som skal fungere på et højt niveau.

Albertslund Kommune ønsker en åben dialog og opfordrer borgere, foreninger og virksomheder til at tage aktivt del i de fremlagte initiativer. Samtidig ved vi, at der uden for de kommunale forvaltninger er mange med en mening, en holdning og en vilje til at udføre og deltage i sundhedsarbejde. Med Sundhedspolitikken ønsker Albertslund Kommune at være en endnu mere markant motor for sundhedsinitiativer og ønsker også gennem samarbejde at sikre borgerne i kommunen stadig flere sundhedstilbud. Derfor vil vi gerne samarbejde om gode ideer på sundhedsområdet, hvad enten de kommer fra en virksomhed, forening eller privatpersoner.

Sundhedsarbejdet har gennem Sundhedspolitikken fået en vision, nogle mål og nogle midler. Nu skal arbejdet begynde.

Albertslund Kommune